

Sygn. akt III CSK 252/16

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku M. S.
przy uczestnictwie T. S.A. z siedzibą w K.
o ustanowienie służebności przesylu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 8 marca 2016 r., sygn. akt I Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecznictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnioskodawca M. S. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 8 marca 2016 r., oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 29 stycznia 2015 r. w tej części, w jakiej ten Sąd nie uwzględnił wniosku o ustanowienie służebności przesyłu oraz nie uwzględnił żądania w zakresie wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu w stosunku do linii niskiego napięcia.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Skarżący podniósł, że w niniejszej sprawie istnieje potrzeba wykładni art. 6, 7, 305¹, 305²,

336 k.c. budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności. Ponadto skarga jest oczywiście uzasadniona w związku z dokonaną przez Sąd wykładnią art. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz ze względu na naruszenie art. 5 k.c., art. 378 § 1 w zw. z art. 382 i 13 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jak zostało przyjęte w orzecnictwie Sądu Najwyższego, jeżeli skarżący powołuje się na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, powinien wykazać, że wskazany przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecnictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepubl.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Skarżąca nie wykazała, że w sprawie występuje tak rozumiana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Sąd Najwyższy wielokrotnie dokonywał wykładni wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów. Odnośnie wykładni art. 6 i 7 k.c. uczynił to ostatnio w uchwale z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie III CZP, w której Sąd Najwyższy przyjął, że rozstrzygając czy uzyskanie posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nastąpiło w złej wierze należy mieć na względzie całokształt okoliczności poprzedzających i towarzyszących uzyskaniu posiadania służebności; domniemanie dobrej wiary jest obalone, gdy z całokształtu okoliczności wynika, że przedsiębiorca przesyłowy w chwili uzyskania posiadania wiedział lub powinien był wiedzieć przy zachowaniu wymaganej staranności, że do nieruchomości, na której zlokalizowane są urządzenia przesyłowe, nie przysługuje mu prawo o treści odpowiadającej służebności przesyłu. W pozostałym zakresie wystarczy przytoczyć najnowsze orzeczenia: odnośnie dopuszczalności zasiedzenia przed dniem

3 sierpnia 2008 r. służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2016 r., II CSK 639/15; odnośnie uwłaszczenia urządzeń przesyłowych - postanowienie z dnia 12 maja 2016 r., IV CSK 509/15; odnośnie wynagrodzenia za ustanowienie służebności - postanowienie z dnia 9 lipca 2015 r. I CSK 629/14; odnośnie nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego bez potrzeby wskazania i wykazania danych identyfikujących nieruchomość władnącą przed dniem 3 sierpnia 2008 r. - postanowienie z dnia 18 września 2014 r., V CSK 553/13.

Inną natomiast rzeczą jest zastosowanie wskazanych w skardze norm prawa materialnego do konkretnych okoliczności faktycznych sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 3989 § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, niepubl.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, niepubl.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, niepubl.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, niepubl.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, niepubl.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl.). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet

oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, niepubl.).

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie spełnia tych wymagań. Wywody tej części skargi kasacyjnej nie dają podstaw do uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z zarzutem naruszenia przepisów procesowych należy ponadto uwzględnić, iż nie zostało wskazane, do których zarzutów apelacji nie odniósł się Sąd drugiej instancji.

Konkludując trzeba stwierdzić, że w sprawie nie zachodzą wskazana przez skarżącą przesłanka opisana w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. ani brana pod rozwagę z urzędu nieważność postępowania. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. postanowił jak wyżej.

Sąd Najwyższy nie orzekał o kosztach postępowania kasacyjnego ze względu na brak stosownego wniosku ze strony uczestnika postępowania T. SA, który wprawdzie złożył odpowiedź na skargę kasacyjną, ale zastrzegł zasądzenie kosztów jedynie na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.